

Wiadomości Statystyczne

MIASTA POZNANIA

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania

Wydawca: Zarząd stoł. miasta Poznania

Redaktor: Stanisław Waszak

Informations Statistiques de la ville de Poznań

Publication de L'Office de Statistique de la ville de Poznań

Editeur: Municipalité de la ville de Poznań

Rédacteur: Stanisław Waszak

Rocznik 27 (27-e Année)

Marzec 1938 (Mars 1938)

Nr 3

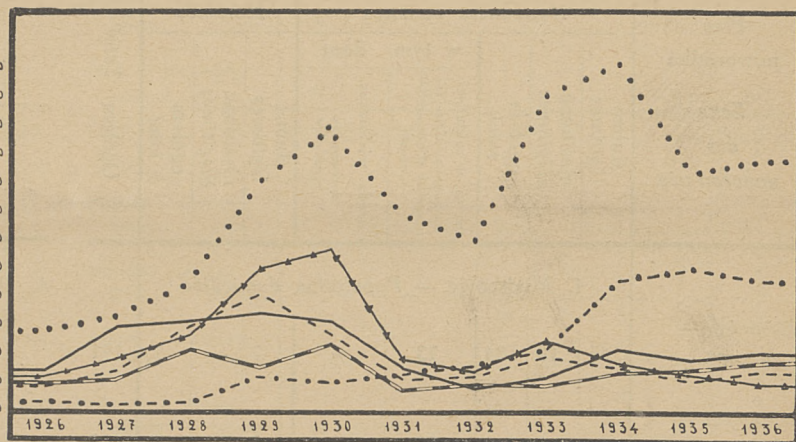
Treść: I. Naturalny ruch ludności. — II. Zdrowotność. — III. Nieruchomości i stosunki mieszkaniowe. — IV. Życie gospodarcze. — V. Praca. — VI. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. — VII. Zaopatrzenie miasta w mięso. — VIII. Varia.

Zestawienia kwartalne: 1. Małżeństwa. — 2. Urodzenia. — 3. Zgony. — 4. Ubezpieczalnia Społeczna. — 5. Zmiana miejsca zamieszkania. — 6. Ruch ludności. — 7. Sąd pracy. — Przegląd kwartalny.

Sommaire: I. Mouvement naturel de la population. — II. Santé publique. — III. Immeubles; logements. — IV. La vie économique. — V. Travail. — VI. Prix des articles de première nécessité. — VII. Approvisionnement en viande. — VIII. Varia. (Divers).

Relevés trimestriels: 1. Mariages. — 2. Naissances. — 3. Décès. — 4. Assurance sociale. — 5. Changements de domicile. — 6. Mouvement de la population. — 7. Tribunal du travail. — Revue trimestrielle.

Książki drukowane w Poznaniu — Les livres imprimées à Poznań

..... Dziela naukowe
 ——— „ beletrystyczne
 ▲—▲ „ społeczne i handlowe
 ——— Dziela religijne
 - - - „ wojsk., muzyczne i t. p.
 . - . „ różne

I. Naturalny ruch ludności — Mouvement naturel de la population

1. Małżeństwa — Mariages

a) Według wieku — D'après l'âge

Wiek mężczyzn Age des hommes	Wiek kobiet — Age des femmes							Ogółem mężczyzn Total des hommes
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej et plus	
poniżej 20 au-dessous de	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	1	9	3	—	—	—	—	13
25—29	3	12	18	6	—	—	—	39
30—39	—	2	10	7	2	—	—	21
40—49	—	—	—	1	1	—	—	2
50—59	—	1	—	—	1	—	—	2
60 i wyżej	—	—	—	1	—	—	—	1
Ogółem kobiet — Total des femmes	4	24	31	15	4	—	—	78

W tym związków zamiejscowych: —.

b) Według stanu cywilnego D'après l'état civil

Stan cyw. mężczyzn Etat civil des hommes	Stan cywilny kobiet Etat civil des femmes			Ogółem mężczyzn Total des hommes
	panny filles	wdowy veuves	rozwiedz. divorcées	
kawalero- wie célibataires	66	1	1	68
wdowcy veufs	5	—	—	5
rozwiedz. divorcés	5	—	—	5
Ogółem kobiet Total des femmes	76	1	1	78

W tym związków zamiejscowych: —.

c) Według wyznania — *D'après le culte*

Wyznanie mężczyzn <i>Culte des hommes</i>	Wyznanie kobiet <i>Culte des femmes</i>				Ogółem mężczyzn <i>Total des hommes</i>
	rz. kat. <i>cath.-romain</i>	ewang. <i>évangélique</i>	moż. <i>mosaïque</i>	inne <i>autre</i>	
rz. katolickie — <i>cath.-romain</i>	73	1	—	—	74
ewangelickie — <i>évangélique</i>	—	3	—	—	3
mojżeszowe — <i>mosaïque</i>	—	—	1	—	1
inne — <i>autre</i>	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet — <i>Total des femmes</i>	73	4	1	—	78

W tym związków zamiejscowych: —.

d) Według narodowości — *D'après la nationalité*

Narodowość mężczyzn <i>Nationalité des hommes</i>	Narodowość kobiet <i>Nationalité des femmes</i>			Ogółem mężczyzn <i>Total des hommes</i>
	polska <i>polonaise</i>	niemiecka <i>allemande</i>	inna <i>autre</i>	
polska — <i>polonaise</i>	74	—	—	74
niemiecka — <i>allemande</i>	—	3	—	3
inna — <i>autre</i>	—	—	1	1
Ogółem kobiet — <i>Total des femmes</i>	74	3	1	78

W tym związków zamiejscowych: —.

2. Urodzenia — *Naissances*a) Według płci i pochodzenia
D'après le sexe et la légitimité

Płeć noworodka <i>Sexe des nouveau-nés</i>	Urodzenia żywe <i>Naissances vivantes</i>					Urdz. martwe <i>Mort-nés</i>			Ogółem <i>Total</i>
	ślubne <i>légitimes</i>	nieślubne <i>illégitimes</i>	ogółem <i>total</i>	w tym dont		ślubne <i>légitimes</i>	nieślubne <i>illégitimes</i>	ogółem <i>total</i>	
				urodz. w zakładach <i>naissances dans les maisons d'accouchement</i>	urodz. wieloracze <i>naissances multiples</i>				
1. Miejskowe — <i>Population domiciliée</i>									
chłopców — <i>garçons</i>	165	19	184	73	6	7	—	7	191
dziewcząt — <i>filles</i>	161	8	169	68	2	3	1	4	173
Ogółem <i>Total</i>	326	27	353	141	8	10	1	11	364
2. Zamiejscowe — <i>Population de passage</i>									
chłopców — <i>garçons</i>	38	12	50	44	5	—	—	—	50
dziewcząt — <i>filles</i>	20	11	31	26	1	2	—	2	33
Ogółem <i>Total</i>	58	23	81	70	6	2	—	2	83
3. Wszystkie urodzenia — <i>Toutes les naissances</i>									
chłopców — <i>garçons</i>	203	31	234	117	11	7	—	7	241
dziewcząt — <i>filles</i>	181	19	200	94	3	5	1	6	206
Ogółem <i>Total</i>	384	50	434	211	14	12	1	13	447

Zgłoszeń spóźnionych: 19 z lutego 1938 r. (w tym: 17 miejskowych, 2 zamiejscowych).

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców
Nés-vivants selon la profession des parents

Zawód ojca wzgl. matki <i>Profession du père ou de la mère</i>	miejscowe <i>population domiciliée</i>	zamiejscowe <i>population de passage</i>	Ogółem <i>Total</i>
A. Ślubni według zawodu ojca — <i>Enfants légitimes selon la profession du père</i>			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy — <i>Commerçants, industriels, agriculteurs indépendants</i>	3	12	15
2. Urzędnicy prywatni — <i>Employés</i>	64	16	80
3. Rzemieślnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	168	9	177
4. Robotnicy itp. — <i>Ouvriers etc.</i>	70	8	78
5. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	2	—	2
6. Urzędnicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>	17	13	30
7. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	2	—	2
8. Bez i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	—	—	—
Ogółem — <i>Total</i>	326	58	384
B. Nieślubni według zajęcia matki — <i>Enfants illégitimes selon la profession de la mère</i>			
1. Pracownice przemysłowe — <i>Travailleuses d'industrie</i>	6	6	12
2. Służące — <i>Domestiques</i>	13	8	21
3. Pracownice handlowe i biurowe — <i>Travailleuses de commerce et de bureau</i>	2	1	3
4. Zawody wolne — <i>Professions libérales</i>	—	—	—
5. Urzędniczki publiczne — <i>Fonctionnaires publics</i>	—	—	—
6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	—	—	—
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	6	8	14
Ogółem — <i>Total</i>	27	23	50

c) Żywo urodzeni
według wyznania rodziców

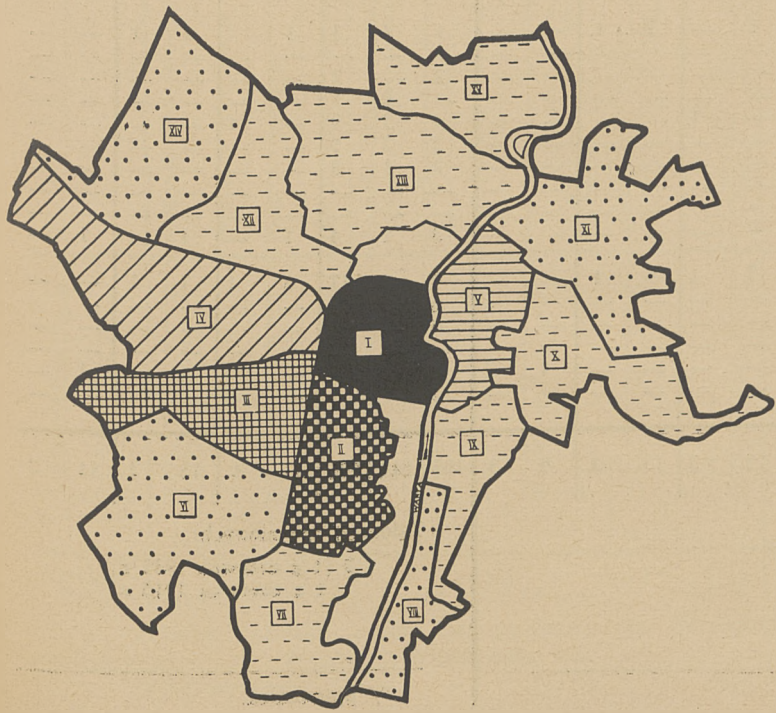
Nés-vivants d'après le culte des parents

Wyznanie ojca <i>Culte du père</i>	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych <i>Culte des mères ayant des enfants légitimes</i>				Ogółem — Total	Wyznanie matki przy dzieciach nieslubnych <i>Culte des mères ayant des enfants illégitimes</i>
	rz.-katol. — <i>cath.-rom.</i>	ewang. — <i>évang.</i>	mojżesz. — <i>mosaïque</i>	inne — <i>autres</i>		
1. Urodzenia miejscowe						
rzymskokatolickie — <i>cath.-romain</i> . .	320	—	—	—	320	25
ewangelickie — <i>évangélique</i>	—	3	—	—	3	1
mojżeszowe — <i>mosaïque</i>	—	—	3	—	3	1
inne i nieznanne — <i>autre et inconnue</i> .	—	—	—	—	—	—
Ogółem — Total	320	3	3	—	326	27
2. Urodzenia wszystkie						
rzymskokatolickie — <i>cath.-romain</i> . .	369	1	—	—	370	47
ewangelickie — <i>évangélique</i>	—	11	—	—	11	2
mojżeszowe — <i>mosaïque</i>	—	—	3	—	3	1
inne i nieznanne — <i>autre et inconnue</i> .	—	—	—	—	—	—
Ogółem — Total	369	12	3	—	384	50

d) Żywo urodzeni
według narodowości rodziców i następstwa rodowego

Nés-vivants d'après la nationalité des parents
par l'ordre successif de naissance

Narodowość rodziców <i>Nationalité des parents</i>		Noworodki ślubne były w tym samym małżeństwie ..... dzieckiem <i>Ordre successif de naissance</i>														Ogółem — Total	Narodowość matki przy dzieciach nieslubnych <i>Nationalité des mères ayant des enfants illégitimes</i>	
ojca <i>du père</i>	matki <i>de la mère</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
— Naissances de la population domiciliée																		
polska <i>polon.</i>	polska <i>polon.</i>	133	92	42	27	9	7	7	3	—	—	—	—	—	—	—	320	25
polska <i>polon.</i>	niem. <i>allem.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. <i>allem.</i>	polska <i>polon.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. <i>allem.</i>	niem. <i>allem.</i>	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
inne i nieznanne <i>autre et inconnue</i>		3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Ogółem — Total		138	92	43	27	9	7	7	3	—	—	—	—	—	—	—	326	27
— Toutes les naissances																		
polska <i>polon.</i>	polska <i>polon.</i>	157	105	50	28	12	8	7	3	—	—	—	—	—	—	—	370	47
polska <i>polon.</i>	niem. <i>allem.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. <i>allem.</i>	polska <i>polon.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. <i>allem.</i>	niem. <i>allem.</i>	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2
inne i nieznanne <i>autre et inconnue</i>		3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Ogółem — Total		166	108	52	28	12	8	7	3	—	—	—	—	—	—	—	384	50

Ilość mieszkań na 1 ha w r. 1931 — Nombre des logements par 1 ha

I. Centrum	45 mieszkań na 1 ha
II. Wilda	21 " " "
III. Św. Łazarz	15 " " "
IV. Jeżyce	11 " " "
V. Stare Miasto po pr. brzegu Warty.	9 " " "
VI. Górczyn	3 " " "
VII. Dębiec	1 " " "
VIII. Starołęka M.	2 " " "
IX. Rataje	1 " " "
X. Komandoria	1 " " "
XI. Główna	3 " " "
XII. Solacz	1 " " "
XIII. Winiary	1 " " "
XIV. Gołęcin	2 " " "
XV. Naramowice dwór	1 " " "

3. Zgony — Décès

a) Według przyczyn śmierci i płci — D'après la cause du décès et d'après le sexe

Przyczyna śmierci Cause du décès	1. Zgony miejscowe Décès parmi la population domiciliée										2. Wszystkie zgony Tous les décès									
	Ogółem Total			w tym dzieci dont décès des enfants						Ogółem Total			w tym dzieci dont décès des enfants							
				poniżej 1 roku au dessous d'un an			1—5 lat 1—5 ans						poniżej 1 roku au dessous d'un an		1—5 lat 1—5 ans					
	mężczyzn hommes	kobiet femmes	razem ensemble	męskich hommes		żeńskich femmes		męskich — h.	żeńskich — f.	mężczyzn hommes	kobiet femmes	razem ensemble	męskich hommes		żeńskich femmes					
				ślubnych légitimes	nieślubn. illégitimes	ślubnych légitimes	nieślubn. illégitimes						ślubnych légitimes	nieślubn. illégitimes	ślubnych légitimes	nieślubn. illégitimes				
1 Dur brzuszny i rzekomy	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2 Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Płonica	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1
6 Krztusiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Błonica	3	2	5	1	—	—	—	—	1	1	3	2	5	1	—	—	—	—	1	1
8 Grypa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Gruźlica narządu oddechowego	26	14	40	—	—	—	—	—	—	—	31	19	50	—	—	—	—	—	—	—
11 a) opon mózgowych	2	6	8	—	—	—	—	—	3	2	2	6	8	—	—	—	—	—	3	2
11 b) innych narządów	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
12 Kiła	2	—	2	1	1	—	—	—	—	—	2	—	2	1	1	—	—	—	—	—
13 Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 Inne choroby zakaźne i pasożytnicze *)	—	3	3	—	—	2	—	—	—	—	—	4	4	—	2	—	—	—	—	—
15 Rak i inne nowotwory złośliwe	11	19	30	—	—	—	—	—	—	—	12	21	33	—	—	—	—	—	—	—
16 Nowotwory niezłośliwe i nie oznaczone jako złośliwe	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
17 Gościec przewlekły i dna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Cukrzyca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Zatrucie wysokowe przewlekłe i ostre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Inne choroby ogólne i zatrucia przewlekłe	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
21 Wiąd rdzenia i porażenie ogólne	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
22 Krwotok i zakrzep mózgowy, porażenia połowiczne i i., bez wskazania przyczyny	10	5	15	—	—	—	—	—	—	—	11	5	16	—	—	—	—	—	—	—
23 a) Zapalenie mózgu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23 b) Zapalenie opon mózgowych	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—
23 c) inne choroby układu nerwowego, narządów wzroku i inne	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—
24 Choroby serca	18	26	44	—	—	2	—	1	—	—	20	26	46	—	2	—	—	—	1	—
25 Inne choroby narządów krwionośnych	2	5	7	—	—	—	—	—	—	—	5	6	11	—	1	—	—	—	—	—
26 Zapalenie oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27 Zapalenie płuc a) płatowe	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
27 b) inne postacie	9	12	21	2	—	1	1	3	—	—	10	13	23	2	—	1	1	3	—	—
28 Inne choroby narządów oddechowych	8	3	11	1	—	—	—	—	—	—	8	4	12	1	—	—	—	—	—	—
29 Biegunka i zapalenie jelit:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 a) u dzieci poniżej 2 lat	1	2	3	1	—	1	1	—	—	—	1	2	3	1	—	1	1	—	—	—
29 b) u osób w wieku 2 lat i powyżej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Zapalenie wyrostka robaczkowego	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
31 Marskość i inne choroby wątroby	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
32 Inne choroby narządu trawienia	2	5	7	—	1	—	—	—	—	—	4	5	9	—	1	—	—	—	—	—
33 Zapalenie nerek	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—
34 Inne choroby układu moczopłciowego	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—
35 Posocznica i zakażenie połogowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36 Inne choroby ciąży i okresu połogowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37 Choroby skóry, kości i narządów ruchu	1	1	2	—	—	1	—	—	—	—	3	1	4	1	—	1	—	—	1	—
38 Choroby okresu niemowl. i wady rozwoju wrodzone	8	6	14	7	1	5	1	—	—	—	9	8	17	8	1	7	1	—	—	—
39 Starczość	6	7	13	—	—	—	—	—	—	—	6	7	13	—	—	—	—	—	—	—
40 Samobójstwo	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—
41 Zabójstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42 Śmierć wypadkowa	4	4	8	—	—	—	—	—	1	—	4	4	8	—	—	—	—	—	1	—
43 Śmierć i przyczyny niewiad. lub źle oznacz.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem — Total	131	126	257	15	3	13	3	9	3	155	141	296	17	4	15	3	11	3	3	3

Zgłoszeń spóźnionych:

2 (1 z czerwca 1937 r.,
1 z czerwca 1915 r.)

Zgłoszeń spóźnionych:

2 (1 z czerwca 1937 r.,
1 z czerwca 1915 r.)

*) posocznica.

*) posocznica.

b) Zgony dzieci nieślubnych poniżej 1 roku życia
według zajęcia matki

*Décès des enfants illégitimes ayant moins d'un an selon
la profession de la mère*

Zajęcie matki <i>Profession de la mère</i>	Miejsc. <i>Population domiciliée</i>	Zamiejsc. <i>Population de passage</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Pracownice przemysłowe — <i>Travailleuses d'industrie . . . . .</i>	2	1	3
2. Służące — <i>Domestiques</i>	3	—	3
3. Pracownice handlowe i biurowe — <i>Travailleuses de commerce et de bureau . . . . .</i>	—	—	—
4. Zawody wolne. — <i>Professions libérales . . . . .</i>	—	—	—
5. Urzędniczy publiczni. — <i>Fonctionnaires publics.</i>	—	—	—
6. Inne zawody — <i>Autres professions . . . . .</i>	1	—	1
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue . . . . .</i>	—	—	—
Ogółem — <i>Total</i>	6	1	7

c) Zmarli w wieku ponad 15 lat
według stanu cywilnego

Décédés au dessus de 15 ans d'après l'état civil

	wolni <i>célibataires</i>	małżonkowie <i>marriés et mariées</i>	owdowiali <i>veufs et veuves</i>	rozwiędzeni <i>divorcés et divorcées</i>	stanu nieznanego <i>état civil inconnu</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Miejscowe — <i>Décès parmi la population domiciliée</i>						
mężczyźni — <i>hommes . . . . .</i>	31	61	10	—	—	102
kobiety — <i>femmes . . . . .</i>	27	38	36	1	—	102
Ogółem — <i>Total</i>	58	99	46	1	—	204
2. Wszystkie zgony — <i>Tous les décès</i>						
mężczyźni — <i>hommes . . . . .</i>	41	67	12	—	—	120
kobiety — <i>femmes . . . . .</i>	31	43	38	1	—	113
Ogółem — <i>Total</i>	72	110	50	1	—	233

d) Według narodowości — *D'après la nationalité*

1. Zmarło miejscowych: <i>Décès parmi la population domiciliée</i>	250	Polaków, <i>Polonais,</i>	5	Niemców <i>Allemands</i>
2. Zmarło w ogóle: <i>Total des décès</i>	286	8	2	innych i nieznanego <i>autre nationalité et de nationalité inconnue.</i>

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców)

*Décès avec répartition par âge, par profession et par culte
(Personnes au-dessous de 15 ans selon la profession des parents)*

Wiek lat <i>Age - ans</i>	1. Miejscowe — <i>Décès parmi la population domiciliée</i>										2. Wszystkie zgony — <i>Tous les décès</i>															
	Wyznanie — <i>Culte</i>				Zajęcie — <i>Profession</i>						Ogółem — <i>Total</i>	Wyznanie — <i>Culte</i>				Zajęcie — <i>Profession</i>						Ogółem — <i>Total</i>				
	rz.-katol. — <i>cath.-romain</i>	ewang. — <i>évangélique</i>	moż. — <i>mosaïque</i>	inne i nieznanego — <i>autre et inconnu</i>	Samodzielni, handlowcy, przemysłowcy i rolnicy — <i>Commerçants, industr., agricult., indépendants</i>	Urzednicy prywatni — <i>Employés</i>	Rzemieslnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	Robotnicy i t. p. — <i>Ouvriers etc.</i>	Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	Urzednicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>		Inne zawody — <i>Autres professions</i>	Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	rz.-kat. — <i>cath.-romain</i>	ewang. — <i>évangélique</i>	moż. — <i>mosaïque</i>	inne i nieznanego — <i>autre et inconnu</i>	Samodzielni, handlowcy, przemysłowcy i rolnicy — <i>Commerçants, industr., agricult., indépendants</i>	Urzednicy prywatni — <i>Employés</i>	Rzemieslnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	Robotnicy i t. p. — <i>Ouvriers etc.</i>		Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	Urzednicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>	Inne zawody — <i>Autres professions</i>	Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>
Do à 5	46	—	—	—	—	8	16	21	—	—	1	—	46	52	1	—	—	1	8	17	25	—	1	1	—	53
6—15	5	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	5	7	—	—	—	1	3	2	—	1	—	—	—	7
11—10	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3
16—20	5	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	—	5	7	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	3	7
21—30	30	—	—	—	—	6	7	6	—	—	9	—	30	39	—	—	1	2	6	8	10	—	2	—	12	40
31—40	12	1	—	—	—	5	1	4	—	—	3	—	13	18	1	—	—	6	2	5	—	—	—	—	6	19
41—50	18	1	—	—	—	2	6	4	—	—	1	—	19	20	1	—	—	2	6	4	—	—	—	1	8	21
51—60	38	—	—	1 ¹⁾	—	4	8	5	—	—	7	—	39	40	—	—	1 ¹⁾	4	8	5	1	7	—	—	16	41
61—70	38	1	2	—	—	4	7	5	—	—	4	1	20	41	2	2	—	1	5	8	6	—	4	1	21	46
ponad 70 au dessus de	55	2	—	—	2	2	11	6	—	—	1	—	35	57	2	—	—	2	2	12	6	—	—	—	36	59
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem <i>Total</i>	249	5	2	1	2	34	60	54	—	14	3	90	257	285	7	2	2	6	37	65	65	1	17	3	102	296

Przyrost naturalny ogólny 138, miejscowy 96. W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 1,57; zgonów 1,14; małżeństw 0,35.

¹⁾ bez wyznania.

II. Zdrowotność — Santé publique.

1. Chorzy w szpitalach
Mouvement des malades dans les hôpitaux.

Zakłady Établissements	W początku miesiąca Au commencement du mois	Przyływ Inscriptions	Odpyły Radiations	+	-	W końcu miesiąca A la fin du mois	W odpt. jest zmarłych Nombre de décès parmi les personnes rayées
Szpital Miejski:	468	616	598	+18	486	63	
a) St. chorób zewnątrz.	119	202	199	+ 3	122	6	
b) St. chorób wewnątrz.	94	147	138	+ 9	103	20	
c) St. chorób wenerycznych i skórnych.	93	125	112	+13	106	4	
d) St. dziecięca.	51	41	48	- 7	44	8	
e) St. dla umysł. chor.	17	23	27	- 4	13	—	
f) St. chorób zakaźn. *)	—	—	—	—	—	—	
g) St. płucno-chorzych	94	78	74	+ 4	98	25	
Ubezpieczalnia Społeczna	74	76	80	- 4	70	4	
Szpital Diakonisek	170	346	344	+ 2	172	9	
„ Żydowski	5	6	6	-	5	—	
„ SS. Przem. Pańsk.	296	375	391	-16	280	4	
Zakład św. Józefa	181	225	319	+ 6	187	17	
„ św. Elżbiety	104	155	163	- 8	96	9	
Szpital Kolejowy	88	108	116	- 8	80	1	
Kliniki Uniw. Pozn.:	230	304	320	-16	214	8	
Chorób dziecięcych	77	71	57	+14	91	6	
„ gardła, nosa i ucha	28	57	75	-18	10	1	
„ nerwowych i umysł.	53	82	88	- 6	47	—	
Ortopedyczna	72	94	100	- 6	66	1	
Wojew. Klinika dla Kobiet	181	491	503	-12	169	5	

a) Chirurgie. b) Maladies inter. c) Maladies vénériennes et affect. de la peau. d) Maladies d'enfants. e) Maladies mentales. f) Maladies infectieuses. g) Maladies de l'appareil respiratoire.

*) Oddział zakaźny jest nieczynny z powodu przebudowy.

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.
Service Municipal de Désinfection.

Żarnice — Rougeole	dezynfekowano	razy	fois
Płonica — Scarlatine	47	—	—
Ospa — Variole	—	—	—
Błonica i dławiec — Diphtérie	46	—	—
Zakaż. połogowe — Septicémie puerpérale	—	—	—
Dur brzuszny — Fièvre typhoïde	2	—	—
Dur inny — autre pue typhoïde	—	—	—
Gruźlica — Tuberculose	50	—	—
Czerwonka — Dysenterie	—	—	—
Inne choroby — Autres maladies	4	—	—
Robactwo — Phtiriasis	3	—	—
Świerzb — Gale	—	—	—
Ubrania i inne — Choses et autres	—	—	—

Ogółem — Total 152*)

*) W tym poza zakładem 148

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.
Maladies infectieuses déclarées.

Rodzaj choroby Nature de maladie	Stare Miasto po l. brzeżu Warty	Stare Miasto po pr. brzeżu Warty	Wilda	Jeżyce i Sołacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dzielnie nowe	Ogółem Total
I Błonica i dławiec	10	3	7	18	5	5	13 ¹⁾	61
II Płonica	19	2	2	8	7	—	2 ²⁾	40
III Czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—
IV Dur brzuszny	—	—	—	1	1	—	—	2
V Dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
VI Zakaż. połog.	—	1	—	—	—	—	—	1
VII Jaglica	1	2	—	1	—	1	3 ⁴⁾	8
VIII Gruźlica	29	6	9	9	11	5	4 ³⁾	73
IX Odra	—	—	1	—	—	2	—	3
X Koklusz	2	2	2	—	2	—	—	8
XI Inne choroby	12	2	1	8	—	1	—	24

Ogółem — Total | 73 | 18 | 22 | 45 | 26 | 14 | 22 | 220

I. Diphtérie. II. Scarlatine. III. Dysenterie. IV. Fièvre typhoïde. V. Typhus exanthématique. VI. Septicémie puerpérale. VII. Trachome. VIII. Tuberculose. IX. Rougeole. X. Coqueluche. XI. Autres maladies.

1) 1 Komandoria, 3 Starołęka Mała, 3 Winiary, 5 Dębiec, 1 Sołacz dwór i Gołcin.

2) Winiary.

3) 1 Komandoria, 1 Starołęka Mała, 2 Winiary.

4) 2 Winiary, 1 Dębiec.

2. Przyływ chorych według wieku i rodzaju chorób — Affluence des malades d'après l'âge et la maladie.

Wiek Age	Szpitale (Hôpitals*)									
	I		II		III		IV		V	
	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.
0 — 1	13	8	—	—	15	16	—	—	15	10
2 — 5	14	5	—	—	41	33	2	1	12	18
6 — 10	12	11	—	—	50	39	6	3	19	19
11 — 15	6	13	—	—	43	34	7	8	15	22
16 — 20	25	31	4	4	37	37	6	35	10	11
21 — 30	55	128	11	16	66	101	11	237	26	21
31 — 40	67	72	6	16	58	101	38	208	29	22
41 — 50	43	36	6	3	65	58	36	60	21	12
51 — 60	24	24	1	5	48	47	25	40	11	4
61 — 70	7	8	1	2	23	21	8	9	2	2
70 i wyżej	7	7	—	1	4	4	6	4	1	2
?	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—
Ogółem Total	273	343	28	48	452	494	145	605	161	143

Choroby Maladies	Szpitale (Hôpitals*)				
	I	II	III	IV	V
a) Choroby wewnętrzne	47	27	128	12	—
b) „ płuc	27	18	33	15	—
c) „ zakaźne	78	4	83	5	—
d) „ żołądka i jelit	32	8	33	41	—
e) „ serca	40	9	26	14	—
f) „ chirurgiczne i operacyjne	202	—	442	87	—
g) „ płciowe i syfilis	56	2	1	9	—
h) „ skórne	47	—	—	19	—
i) „ umysłowe	23	—	—	—	—
j) „ nerwów	—	1	—	3	—
k) „ dziecięce	—	—	—	—	71
l) „ ginekologiczne	—	—	—	497	—
m) „ oczu	—	—	16	12	—
n) „ laryngologiczne	—	—	79	16	57
o) „ ortopedyczne	—	—	8	94	—
p) Reumatyzm	4	6	2	9	—
r) Otrucia	13	—	—	1	—
s) Obserwacje	41	—	97	—	—
t) Inne	6	1	6	12	—
Ogółem Total	616	76	946	760	304

* I. Szpital Miejski. II. Ubezpieczalnia Społeczna. III. Szpital Diakonisek, Zakład św. Józefa, Szpital SS. Miłosierdzia Przemienienia Pańskiego. IV. Zakład św. Elżbiety, Szpital Kolejowy, Szpital Żydowski, Woj. Klinika dla Kobiet. V. Kliniki U. P.: Chorób dziecięcych, — chorób gardła, nosa i ucha, — chorób nerwowych i umysłowych — ortopedyczna.

a) Maladies internes, b) Maladies poumons, c) Maladies infectieuses, d) Maladies de l'appareil digestif, e) Maladies du coeur, f) Maladies chirurgicales, g) Maladies de génito, h) Maladies de la peau, i) Maladies mentales, j) Maladies du système nerveux, k) Maladies du premier âge, l) Maladies gynécologiques, m) Maladies des yeux, n) Maladies laryngologiques, o) Maladies orthopédiques, p) Rhumatisme, r) Empoisonnements, s) Observation, t) Autres.

III. Nieruchomości i stosunki mieszkaniowe — Immeubles et logements

Budownictwo — Industrie du bâtiment

1. Budowle rozpoczęte — Constructions commencées

Nowe budynki Bâtimens nouveaux			Przebudowy i rozbudowy Reconstruc- tions	Ogółem budowli Total des construc- tions	Liczba — Nombre de			Kubatura m ³ cubature m ³
mieszkalne à l'habi- tation	inne autres	razem total			mieszkań logements	ubikacji (izb) pièces destinées		
					mieszkalnych à l'habit.	innych autres		
22	8	30	4	34	135	392	33	42 378

2. Budowle ukończone — Constructions finies

	Budynki główne Bâtimens principaux		Budynki boczne Bâtimens annexes		Razem budynków nowych Total bâtimens nouveaux	Przebudowy i rozbudowy Recon- structions	Rozbiórki Démolitions	Ogółem budowli Total des construc- tions
	mieszkalne à l'habi- tation	inne autres	mieszkalne à l'habi- tation	inne autres				
Ilość — Nombre	13	2	—	11	26	6	1	33
Kubatura — Cubature m ³	23 159	4 834	—	3 762	31 755	10 484	195	42 434

3. Ruch mieszkaniowy — Mouvement des logements

	Mieszkanie o — Logements à						ogółem mieszkań total logements	ubikacji mieszkaniowych pièces destinée à l'abit
	1 izbie 1 pièce	2	3	4	5	6 i w.) et plus		
Powstało — Augmentation	2	9	17	8	5	9	50	187
Ubyło — Reduction	3	—	—	—	—	—	3	3
Różnica + — Différence	—1	+9	+17	+8	+5	+9	+47	+184

*) 3 mieszkania o 6 izbach; 3 o 7; 1 o 8; 1 o 10; 1 o 12 izbach.

4. Mieszkania w nowych budynkach według liczby izb — Logements d'après le nombre des pièces

Budynki — Batiments		Mieszkania o ilości izb — Logements d'après le nombre des pièces																	
ilość nombre	o mieszkaniach: comprenant des logements	razem ensemble	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	8	—	2	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	9	—	1	2	—	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	4	8	—	1	4	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	6	12	—	2	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	7	7	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10 i więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13		45	—	8	15	8	5	3	3	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—

Wpłynęło podań o pozwolenie na budowę 130, udzielono pozwoleń na budowę 103.

5. Obrót nieruchomościami (kupno — sprzedaż) — Achat-vente des immeubles

Dzielnica miasta Quartier	Liczba nie- rucho- mości nombre		Wartość w złotych Value des immeubles		Nieruchomości niezabud. lots de terrain		Zawód Profession	Zamieszkanie — Domiciliés							
	za- bud.)*	nieza- bud.**)	za- bud.)*	nieza- bud.**)	obszar ogółem m ²	cena zł za 1 m ²		kupującego			sprzedającego				
								Miasto Poznań	Woje- wództwa zach.	inne	Zagr.	Miasto Poznań	Woje- wództwa zach.	inne	Zagr.
Centrum	3	1	556 493,— ¹⁾	23 932,80	119664	0,20	Urzednicy publiczni	7	—	3	—	1	—	—	3
Dzielnice po pr. brz. Warty Wilda i Dębiec	—	4	—	9 975,—	3737	2,67	Zawody wolne	2	—	—	—	11	—	1	—
Św. Łazarz, Górczyn i Je- życe	4	8	108 700,—	23 135,—	7104	3,25	Kupcy, przemysłowcy	10	1	1	—	9	1	—	—
Sołacz, Gołęcin, Winiary, Naramowice	15	15	651 400,—	56 188,—	9031	6,22	Rzemieślnicy	6	1	—	—	3	1	—	—
							Institutiony publiczne	2	—	—	—	4	—	1	—
							" prywatne	1	—	—	—	5	—	—	—
							Inne i bez zawodu	17	4	2	—	13	3	1	—
Ogółem — Total	23	34	1319593,—	125686,80	144947	0,87	Ogółem — Total	45	6	6	—	46	5	3	3

*) avec batiments. **) sans batiments.

1) nie podano wartości 1 nieruchomości (przetarg).

Nieruchomości nabyto z rąk polskich 52, z rąk niemieckich 5, z rąk żydowskich —

IV. Życie gospodarcze — *La vie économique*1. Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania — *Caisse d'Epargne Communale de la ville de Poznań*

	Wkłady oszczędnościowe w złotych obiegowych <i>Dépôts d'épargne en zlotys courants</i>		Wkłady oszczędnościowe w zł w zlocie, dol. am. w przeliczeniu na zł obiegowe <i>Dépôts d'épargne en zlotys-or et dollars des Etats-Unis colcués en zlotys courants</i>	
	Ilość deponentów <i>Nombre des déposants</i>	Suma depozytów zł <i>Montant des dépôts</i>	Ilość deponentów <i>Nombre des déposants</i>	Suma depozytów zł <i>Montants des dépôts</i>
Stan oszczędności i depozytów w początku miesiąca <i>Situation des épargnes et des dépôts au commencement du mois</i>	43 673	28 630 002,33	1 856	4 403 110,23
Przychód — <i>Recette</i>	758	2 147 556,29	8	31 473,39
Razem — <i>Ensemble</i>	44 431	30 777 558,62	1 864	4 434 583,62
Rozchód — <i>Dépense</i>	404	2 001 229,17	25	79 969,44
Stan w końcu miesiąca — <i>Situation à la fin du mois</i>	44 027	28 776 329,45	1 839	4 354 614,18

2. Pocztowa Kasa Oszczędności oddział w Poznaniu — *Caisse d'Epargne Postale, succursale à Poznań*

Liczba kont czekowych <i>Nombre des comptes de chèques</i>	Wpłaty na konta czekowe <i>Versements sur les comptes de chèques</i>		Wypłaty z kont czekowych <i>Paiements de comptes</i>		Obrót — <i>Mouvement</i>		
	ilość <i>nombre</i>	złotych	ilość <i>nombre</i>	złotych	gotówkowy zł <i>au comptant</i>	bezgotówkowy zł <i>par virement</i>	w ogólności zł <i>total</i>
7 936	439 565	147 284 896,08	132 631	146 298 534,37	75 156 880,21	218 426 550,24	293 583 430,45

3. Obroty na giełdzie pieniężnej w Poznaniu — *Chiffres d'affaires à la bourse d'effets à Poznań*

	Ogólny obrót <i>Total des transactions</i>	Z ogólnego obrotu przypada na — <i>Du total des transactions nombre de celles relatives:</i>			
		akcje — <i>actions</i>	papiery procentowe — <i>valeurs à revenu fixe</i>		
			razem — <i>ensemble</i>	w tym — <i>dont</i>	
Ilość transakcyj — <i>Nombre des transactions</i>	534	90	444	217	227
Wartość obrotów w zł — <i>Valeur des transactions en zlotys</i>	903 360,31	61 641,00	841 719,31	341 763,47	499 955,84

4. Obroty na giełdzie zbożowo-towarowej w Poznaniu — *Transactions à la bourse des céréales et des marchandises à Poznań*

	Ogólny obrót <i>Total des transactions</i>	Z ogólnego obrotu przypada na — <i>Du total des transactions nombre de celles relatives:</i>								
		żyto <i>au seigle</i>	pszenicę <i>au froment</i>	jęczmień <i>à l'orge</i>	owies <i>à l'avoine</i>	mąki <i>aux farines</i>	otręby <i>au son</i>	groch <i>au pois</i>	makuchy <i>au marc de pavot</i>	ziemniaki <i>aux pommes de terre</i>
a)	5 300	797	476	284	251	1 187	722	178	73	108
b)	58 644,63	13 411,30	8 462,33	6 171,52	3 965,70	6 808,29	8 489,25	1 865,85	757,60	2 698,00
c)	12 875 575,39	2 683 675,13	2 223 498,05	1 238 708,85	800 529,30	2 180 978,66	1 164 314,25	477 174,75	153 080,25	135 332,50

a) Ilość transakcyj — *Nombre des transactions*b) Ilość ton — *Nombre des tonnes*c) Wartość obrotów w złotych — *Valeur des transactions en zlotys.*

5. Lombard Miejski — *Mont-de-piété Municipal*

	Liczba zastawów — <i>Nombre des gages</i>	Suma pożyczek zł — <i>Montant des prêts zł</i>	Przeciętna pożyczka zł — <i>Montant moyen d'un prêt</i>
Zasób na początku miesiąca — <i>Fonds au commencement du mois</i>	30 448	724 721,—	23,80
Upłaty na prolongatach — <i>Acomptes</i>	8 932	39 825,—	—
W ciągu miesiąca złożone — <i>gages déposés en vente</i>	5 975	145 113,—	24,29
Au cours du mois wykupione — <i>gages rédu tirés</i>	6 835	128 226,—	18,76
Sprzedano publicznie — <i>Vendus aux enchères</i>	868	15 448,—	17,80
W końcu miesiąca — <i>A la fin du mois</i>	28 720	686 335,—	23,90

6. Wodociągi Miejskie — *Service Municipal des eaux*

Dzielnica miasta <i>Quartier</i>	Zużyta woda <i>Consommation de l'eau</i>	
	m ³	zł
Śródmieście	178 562	53 568,60
Jeżyce	66 836	20 050,80
Św. Łazarz	67 648	20 294,40
Wilda	49 860	14 960,00
Sołacz	4 830	1 449,00
Dębiec	3 644	1 093,20
Rataje	2 467	740,10
Starołęka	4 174	1 252,20
Główna	3 895	1 168,50
Osiedle Warszawskie	3 033	909,90
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i t. p. — <i>Offices Municipaux</i>	38 604	11 555,46
Urzędy publ. — <i>Offices publics</i>	77 002	23 100,60
Ogółem — <i>Total</i>	500 555	150 142,76

7. Gazownia Miejska — *Usine Municipale à gaz*

Gaz węglowy <i>Gaz de houille</i>		Oddano do miasta <i>m³ gaz fourni à la ville</i>	Wartość opała <i>Valeur thermique</i>	
Zużyto węgla kg <i>Consommation de charbon</i>	Produkcja gazu m ³ <i>production de gaz</i>		w kaloriach <i>en calories</i>	
			górną <i>superieure</i>	dolną <i>intérieure</i>
2 810 520	1 727 190	1 723 490	4 050	3 682

8. Elektrownia Miejska — *Usine Municipale d'Electricité*

Spalono pod kotłami węgla kg <i>Charbon consommé sous les chaudières kg</i>	Zużyto węgla na wytw. kwh kg <i>Consommation de charbon à l'usine génér. par 1 kwh en kg</i>	Wytworzono energii w Centrali kWh <i>Production d'énergie électrique à la station centrale d'électricité</i>	Pobrano energii z obcych zakł. kWh <i>Energie électrique empruntée à autres usines électriques</i>
2 486 651	0,76	3 272 348	56 320

9. Mleczarnia Miejska
Laiterie municipale

Artykuły — <i>Articles</i>	mleko — <i>lait</i>		masło <i>beurée</i>	śmietana <i>crème</i>	maślanka <i>babearre</i>
	pełne <i>litr</i>	odtłuszczone <i>litr</i>			
przerób — <i>refonte</i>	litr	litr	kg	litr	litr
1. Zapas z poprzed. mies.	2 693	80	19	87 ³ / ₄	10
2. Mleczarnia nabyła	77 523	—	37	405	—
3. Wyprodukowano	3 500	3 520	133 ¹ / ₄	1059*	370
4. Sprzedaż	74 516	3 600	185	315 ³ / ₄	320
5. Pozostało	2 200	—	4 ¹ / ₂	106	60

1. *Provision au commencement.* 2. *Acquisition.* 3. *Production.*
4. *Venté.* 5. *Reste.*

*) W tym 565 ltr śmietany przerobiono na masło.

10. Przeładownia Miejska (Port rzeczny)
*Port de rivière, municipal*I. Ruch kolejowy — *Mouvement de chemin de fer*

Przywóz wagonów <i>Wagons entrés</i>	279	Wywóz wagonów <i>Wagons sortis</i>	124
---	-----	---------------------------------------	-----

II. Ruch żeglówkowy — *Mouvement des navires*

Przywóz: negatywny. <i>Importation</i>	Wywóz: 1 berlinka z pojem. <i>Exportation</i>	187,5 ton jęczmienia
---	--	----------------------

V. Praca — *Travail*Taryfy robotnicze. (Płaca godzinowa)
Tarifs d'ouvriers. (Salaire par heure)

Kategorie robotników <i>Catégories d'ouvriers</i>	Przemysł i handel <i>Industrie et commerce</i>	Metallurgia <i>Metallurgie</i>	Przemysł budowlany <i>Industrie de la construction</i>	fabryczni <i>de fabrique</i>	inni <i>autres</i>
	gr	gr	gr	gr	gr
Rzemieślnicy do 2 lat po wyuczeniu <i>Artisans jusqu'à 2 ans après la terminaison</i>	66	66	98	93	91
" 2—4 " "	79	79	.	103	101
" 2—4 " żonaci <i>mariée</i>	89	89	.	.	.
" ponad 4 lata <i>au-dessus de</i>	89	89	.	122	118
Robotnicy przyuczeni — <i>Ouvriers qualifiés</i>	66	68	75	93	93
Robotnicy 15—18 lat <i>Ouvriers âgés de 15 à 18 ans</i>	31	31	30	.	.
" " 18—21 "	51	51	50	.	.
" poniżej 21 lat — <i>au-dessous de 21 ans</i>	—	—	.	63	63
" ponad 21 lat — <i>au-dessus de 21 ans</i>	65	65	.	88	88
Robotnice 15—18 lat <i>Ouvrières âgées de 15 à 18 ans</i>	26	26	.	.	.
" " 18—21 "	31	31	.	.	.
" ponad 21 lat — <i>au-dessus de 21 ans</i>	37	37	.	57	57
" poniżej 21 lat — <i>au-dessous de 21 ans</i>	—	—	.	45	45

VI. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. *Prix des articles de première nécessité*1. Najczęstsze ceny detaliczne. *Prix de détail les plus fréquents*

Rodzaje artykułów — <i>Articles</i>	Waga lub miara <i>Poids ou mesure</i>	L u t y <i>Fevrier</i> 1938 zł	M a r z e c 1 9 3 8				
			1 tydzień <i>1 semaine</i> zł	2 tydzień <i>2 semaine</i> zł	3 tydzień <i>3 semaine</i> zł	4 tydzień <i>4 semaine</i> zł	5 tydzień <i>5 semaine</i> zł
1. Chleb żytni — <i>Pain de seigle 65%</i> .	1 kg	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,30
2. Chleb pszenny — <i>Pain de froment</i> .	„	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3. Mąka pszenna — <i>Farine de froment 65%</i>	„	0,46	0,46	0,46	0,46	0,46	0,46
4. Mąka żytnia — <i>Farine de seigle 65%</i>	„	0,34	0,36	0,34	0,34	0,34	0,34
5. Kasza jęczmienna — <i>Gruau d'orge</i> . . .	„	0,36	0,36	0,36	0,36	0,34	0,34
6. Groch polny — <i>Pois</i>	„	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
7. Fasola — <i>Haricots</i>	„	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
8. Cukier — <i>Sucre</i>	„	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
9. Mleko nie zbierane — <i>Lait non écrémé</i>	1 litr	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22
10. Jaja — <i>Oeufs</i>	1 szt.	0,10	0,09	0,08	0,07	0,07	0,06
11. Ser biały — <i>Fromage blanc</i>	1 kg	0,60	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
12. Mięso wołowe z k. — <i>Viande de boeuf</i>	„	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
13. Cielęcina z k. — <i>Viande de veau</i> . .	„	1,40	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
14. Wieprzowina od brz. — <i>Viande de porc.</i>	„	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,20
15. Stonina świeża — <i>Lard frais</i>	„	1,60	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
16. Olej rzepakowy — <i>Huile de colza</i> . .	1 litr	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
17. Masło mleczarn. I gat. — <i>Beurre frais</i>	1 kg	3,85	4,20	4,00	4,00	4,00	4,00
18. Smalec wieprzowy — <i>Saindoux</i> . . .	„	2,20	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
19. Ziemniaki — <i>Pommes de terre</i> . . .	„	0,07	0,08	0,08	0,06	0,06	0,06
20. Sól biała — <i>Sel blanc</i>	„	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32
21. Kapusta kwaszona — <i>Choucroute</i> . .	„	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
22. Marchew — <i>Carottes</i>	„	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
23. Kawa palona naturalna — <i>Café torréfié</i> *)	„	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	4,80
24. Kawa zbożowa — <i>Café de blé</i> *) . . .	„	0,40	0,36	0,36	0,36	0,36	0,34
25. Węgiel kamienny — <i>Charbon Houille</i> .	50 kg	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
26. Nafta — <i>Pétrole</i>	1 litr	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
27. Mydło do prania — <i>Savon ordinaire</i> .	1 kg	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
28. Gaz — <i>Gaz</i> **)	1 cbm.	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
29. Elektryczność — <i>Electricité</i> ***)) . . .	1 kwg.	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52
30. Przejazd tramwajem — <i>Tramway</i> . .	—	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
31. Numer gazety — <i>Journal</i>	—	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
32. Strzyżenie głowy — <i>Coupe des cheveux</i>	—	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
33. Bilet do teatru ludowego lub kina — <i>Billet de théâtre et de cinéma</i> . . .	—	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
34. Drzewo rąbane — <i>Bois fendu</i>	1 mtrp.	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00
35. Cebula — <i>Oignons</i>	1 kg	0,45	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
36. Karpie — <i>Carpes</i>	„	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

*) Gatunek najbardziej rozpowszechniony.

**) Plus 5% opłaty na rzecz Funduszu Pracy.

***) Plus 10% podatku państwowego.

2. Ceny hurtowe — Prix de gros

Przeciętne w ostatnim tygodniu miesiąca.
Moyennes dans la dernière semaine du mois.

Rodzaje artykułów	Miara	Cena zł
Pszonica — froment	100 kg	24.25
Zyto — seigle	"	17.45
Jęczmień — orge	"	16.75
Owies — avoine	"	18.75
Siano zw. pras. — foin	"	8.20
Mąka pszenna 65% — farine de froment	"	45.50
Mąka żytnia 65% — farine de seigle	"	31.75
Kasza jęczmienna — gruau d'orge	"	25.80
Mleko — lait	1 litr	0.19
Masło mleczarskie I gat. — beurre frais	1 kg	3.70
Jaja świeże — oeufs	1 mendel	0.85
Wół — boeuf	1 kg	0.54
Wieprz (słoninowy) porc du lard	"	0.82
Wieprz (mięсны) — porc de viande	"	0.77
Cielę — veau	"	0.71
Baran — mouton	"	0.60

U w a g a: Przy ziemiopłodach ceny giełdowe orientacyjne, przy mięsie waga żywa i ceny z Targowiska.

3. Wskaźniki drożyzniane

Nombres indices des prix

Budżet rodziny robotniczej 4-osobowej. Przy schematach Calwera i b. Komisji Placy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawia liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

Coût de la vie d'une famille ouvrière de 4 personnes. D'après les schémas de Calwer et de la Commission des salaires: hebdomadaire; d'après le schéma de l'Office Central de Statistique: par jour. Calculs basés sur les prix de la dernière semaine du mois, tandis que d'après le schéma de l'Office Central de Statistique la moyenne mensuelle résultant des calculs hebdomadaires basés sur les prix les plus fréquents.

Wyszczególnienie	1913	1938 II	1938 III	II—III
------------------	------	---------	----------	--------

1. Koszty wyżywienia — Coût d'alimentation

a) schemat b. Kom. Placy schéma de la Commission des salaires	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	35.51 100	25.22 75	24.60 73	-0,62 -2,46%
b) schemat Gł. Urz. St. schéma de l'Office Central de Statistique	dzien. zł par jour zł wskaźnik indice	3,65 100	2,41 66	2,27 62	-0,14 -5,68%
c) schemat Calwera schéma de Calwer	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	52.14 100	31.52 60	30.67 59	-0,85 -2,70%

2. Koszty potrzeb innych — Coût d'autres nécessités

a) schemat b. Kom. Placy schéma de la Commission des salaires	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	21.16 100	17.28 82	17.28 82	—
b) schemat Gł. Urz. St. schéma de l'Office Central de Statistique	dzien. zł par jour zł wskaźnik indice	3.03 100	2.98 98	2.98 98	—
w tym: mieszkanie, opał, etc. dont: loyer, chauffage etc.	zł — zł	1.93	1.68	1.68	—
potrzeby kulturalne, besoins culturels	zł — zł	0.53	0.50	0.50	—
odzież — étoffes, pour vêtements et chaussures	zł — zł	0.57	0.80	0.80	—

3. Koszty utrzym. ogółem (1 + 2) — Total du coût de la vie

a) schemat b. Kom. Placy schéma de la Commission des salaires	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	54.69 100	42.50 78	41.88 77	-0,62 -1,46%
b) schemat Gł. Urz. St. schéma de l'Office Central de Statistique	dzien. zł par jour zł wskaźnik indice	6.68 100	5.39 81	5.25 78	-0,14 -2,57%
4. Żyto (25 w mies.) Seigle	100 kg zł 100 kg zł wskaźnik indice	32.60 100	20.45 63	17.45 53	-3,00 -1,46%
5. Płaca robotnika niewykwalifikowanego — Salaire d'un ouvrier non qualifié	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	38.80 100	40.48 104	40.48 104	—

VII. Apropowizacja mięsa

Approvisionnement en viande

Targowisko i Rzeźnia Miejska
Abattoir Municipal et Marché aux bestiaux Municipal

Dane w sztukach Têtes	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	koni	Ogółem Total
	boeufs	taureaux	vaches	porcs	veaux	brebis	chèvres	cochons	chevaux	

1. Targowisko — Marché aux bestiaux Municipal

Nadeszło — Arrivé	318	372	1654	12099	3889	798	—	136	—	19266
koleją żelazną - par le chemin de fer	96	66	270	4611	944	236	—	—	—	6223
drogą kołową - par les routes	222	306	1384	7488	2945	562	—	136	—	13043
Wysłano — Expédié	318	372	1654	12099	3889	798	—	136	—	19266
koleją żelazną - par le chemin de fer	76	81	1344	1281	—	—	—	—	—	2782
drogą kołową - par les routes	—	—	—	—	—	—	—	112	—	112
Przekaz. do rzeźni exped. - à l'abattoir	242	291	310	10818	3889	798	—	24	—	16372

2. Rzeźnia Miejska — Abattoir Municipal

Spędzono ¹⁾	318	372	1654	12099	3889	798	—	136	—	19266
Ubito ²⁾	287	346	386	12982	4096	2313	11	24	216	20661

¹⁾ Nombre des pièces introduites.

²⁾ Nombre des pièces abattues.

3. Ruch na torze łącznikowym

Mouvement sur la voie d'embranchement

Nadeszło	96	66	270	4611	944	236	—	—	—	6223
Arrivé	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

4. Przeszło przez wagę — poids

Gatunki zwierząt	szt.	kg
Stadników — taureaux	367	167 672
Wołów — boeufs	289	131 963
Krów — vaches	568	267 083
Jałówek — génisses	286	105 942
Cieląt — veaux	4 169	172 672
Owiec — brebis	2 107	88 410
Świń — porcs	13 879	1 521 348
Razem — total	21 665	2 455 090

5. Spożycie mięsa — Consommation de la viande

Gatunki zwierząt	ubito kg	zdatne do konsumcji kg	import kg	eksport kg	spożycie kg
Bydła-bétail	498 514	270 444	48 105	74 068	383 341
Cieląt-veaux	169 574	104 034	34 826		
Owiec-brebris	97 146	50 201	378	19 566	31 013
Świń-porcs	1 415 038	1 218 914	352 511	354 874	1 216 551
Kóz-chèvres	165	165	720	—	885
Koni-chevaux	48 600	48 600	—	45 090	3 510
Razem — Total	2 229 037	1 692 358	436 540	493 598	1 635 300

VIII. Varia — Varia

1. Dostrzeżenia meteorologiczne
Observations météorologiques

Stacja Poznań — Uniwersytet Station à Poznań — l'Université	Maxim.		Minim.		Średnia miesięczna		
	dnia	Stan	dnia	Stan	III.	norm.	Odchy- lenie Ecart
	le	état	le	état	1938	norm.	
1. Temperatura powietrza (Celsiusza) — Températures . . .	21	20,7°	29	-5,1°	6,3	2,5°	+3,8°
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk. — Pression barométrique (mm) 89 m au-dessus du niveau de la mer	13	770,0	26	742,0	757,0	753,1	+3,9
3. Prężność pary (mm) Tension de la vapeur d'eau (mm) .	30	8,7	13	3,0	5,5	4,6	+0,9
Wilgotn. względna % Humidité relative %	—	—	20	34	77	80	-3
4. Zachmurzenie (0—10) Nébulosité (0—10)	—	—	—	—	4,6	6,7	-2,1
5. Opady (mm). — Précipitations atmosphériques (mm) . . .	26	5,3	—	—	23,3	32,0	-9,7
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny) Nombre d'heures d'insolation	—	—	—	—	144,7	122,0	+22,7

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:
Directions du vent observées 3 fois par jour

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
7	—	1	2	3	16	34	24	6 razy

2. Wodostan Warty
Hauteur du niveau de la Warta

Wodowskaz (Echelle fluviale) 0 = 51,45 m.

dnia cm.	dz. cm.	dz. cm.	dz. cm.	dz. cm.
1. : 118;	2. : 127;	3. : 140;	4. : 159;	5. : 178;
6. : 196;	7. : 207;	8. : 220;	9. : 233;	10. : 243;
11. : 250;	12. : 255;	13. : 259;	14. : 262;	15. : 262;
16. : 259;	17. : 247;	18. : 234;	19. : 220;	20. : 209;
21. : 198;	22. : 184;	23. : 173;	24. : 160;	25. : 148;
26. : 140;	27. : 132;	28. : 124.	29. : 118;	30. : 110;
Średnia: 189.			31. : 105.	

3. Ruch przejezdnych — Mouvement des voyageurs

W pensjonatach, hotelach, oraz domach zajezdnych —
Aux hôtels, pensionnats, etc. . . . . 4707 osób
Cudzoziemcy — étrangers . . . . . 778 „
ogółem — total . . . 5485 osób

4. Aresztowania — Personnes arrêtées.

	Mężczyzn Hommes	Kobiet Femmes	Ogółem Total
Stan w początku miesiąca — Situation au commencement du mois .	1	—	1
Przyływ w miesiącu — Inscriptions au cours du mois	245	123	368
Razem — Ensemble	246	123	369
Odływ — Radiations	237	122	359
Stan w końcu miesiąca — Situation à la fin du mois	9	1	10
W odplywie jest zmarłych — Nombre des décédés parmi les personnes rayées	—	—	—

5. Działalność Straży Pożarnej
Activité du Service Municipal des pompiers

Pożarów Incendies	Stare Miasto pol.brz. Warty	Stare Miasto p.pr.brz. Warty	Wilda	Jeżyce i Solacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dziel. nowe	Razem En- semble
wielkich grands	—	—	—	—	—	—	—	—
średnich moyens	3	—	1	—	1	1	—	6
małych petits	—	—	—	—	1	—	—	1
razem ensemble	3	—	1	—	2	1	—	7
Pomoc dor. Secours médiat	5	—	—	1	—	—	—	6

Alarmów ogółem — Total des alarmes 13

6. Przytulki, ubodzy, sieroty i schroniska
Bureau Municipal de bienfaisance.

Miejska opieka obejmuje:	Stan w początku miesiąca Situation au commencement du mois	Przyływ Inscriptions	Odływ Radiations	+	—	Stan w końcu miesiąca Situation à la fin du mois	W odplywie jest zmar- łych — Nombre des décé- dés parmi les personnes rayées
1. Przytułek dla starców Asile pour les vieillards Grobla 26	338	18	17	+ 1		339	14
2. Ubodzy w opiece ob- wodowej — Pauvres se- cours	3820	41	48	— 7		3813	14
3. Dzieci w miejskiej opie- ce — Enfants en tutelle municipale							
a) w 1-ym roku życia au-dessous d'un an	242	38	32	+ 6		248	2
b) od 1—2 roku życia de 1—2 ans	234	31	44	— 13		221	—
4. Noclegów udzielono w schronisku dla bezdomnych na Zawa- dach osobom 11606, w tym 6932 mężczyzn, 2762 kobiet, 1912 dzieci.							

Zestawienia kwartalne — Relevés trimestriels
(za czas od 1 I do 31 III 1938 — de 1 I à 31 III 1938)

1. Małżeństwa — *Mariages*

według zajęcia małżonków przed ślubem
selon la profession des mariés devant la noce

Zajęcie mężczyzny <i>Profession de l'homme</i>	Zajęcie kobiety <i>Profession de la femme</i>								Ogółem mężczyzn <i>Total des hommes</i>
	(zawody jak obok) <i>Professions déclarées à côté</i>								
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Samodzielni rolnicy, przemysłowcy i handlowcy— <i>Agriculteurs, industriels, commerçants indépendants</i>	—	2	—	1	—	1	—	3	7
2. Urzędnicy prywatni— <i>Employés</i>	2	39	9	6	—	4	3	55	118
3. Rzemieślnicy (czeladź) <i>Artisans</i>	—	31	45	37	—	—	3	95	211
4. Robotnicy — <i>Qouvriers</i>	—	5	8	47	—	—	1	28	89
5. Zawody umysł. wolne <i>Professions libérales</i>	—	2	—	—	1	—	1	5	9
6. Urzędnicy publiczni— <i>Fonctionnaires publics</i>	—	6	1	2	—	13	—	46	68
7. Inne zawody— <i>Autres professions</i>	—	1	—	—	—	—	—	2	3
8. Bez zawodu i nieznanych zawodów— <i>Sans profession et profession inconnue</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet <i>Total des femmes</i>	2	86	63	93	1	18	8	234	505

W tym związków zamiejscowych 5 i to: 2 m. urz. prywatnych z kob. urz. pryw., 1 m. urz. publ. z kob. urz. pryw., 1 m. urz. publ. z kob. urz. publ., 1 m. urz. publ., z kob. bez zawodu.

2. Urodzenia — *Naissances*

Wiek matek noworodków żywych
Nés vivants d'après l'âge des mères

Wiek matki lat <i>Age de la mère ans</i>	Ilość matek <i>Nombre des mères</i>	Ilość noworodków w miesiącach <i>Nombre des nouveau-nés au cours des mois</i>						W ogólnej liczbie nieślubnych <i>Nombre des naissances illégitimes parmi</i>	
		I	II	III	razem <i>ensemble</i>	w tym miejscowych <i>dont parmi la population domiciliée</i>	W ogólnej liczbie nieślubnych		
							miejsc. <i>la population domiciliée</i>	zamiejsc. <i>la population de passage</i>	
poniżej 18 <i>au dessous de</i>	8	3	3	2	8	7	5	1	
„ 18—20	55	21	18	16	55	46	13	10	
„ 21—25	305	109	98	99	306	245	28	24	
„ 26—30	458	174	133	156	463	392	21	18	
„ 31—35	299	101	91	112	304	258	9	11	
„ 36—40	128	31	57	43	131	110	5	1	
„ 41—45	28	12	12	6	30	25	—	1	
46 i wyżej <i>et plus</i>	1	1	—	—	1	1	1	—	
Wiek nieznanymi <i>Age inconnu</i>	2	2	—	—	2	2	2	—	
Ogółem <i>Total</i>	1284	454	412	434	1300	1086	84	66	
W tym miejscowych <i>Dont naissances parmi population domiciliée</i>	1075	395	338	353	1086	1086	84	—	

3. Zgony według wieku i płci
Décès d'après l'âge et le sexe

Wiek zmarłych <i>Age des décédés</i>	Miejscowe <i>Population domiciliée</i>			Wszystkie zgony <i>Tous les décès</i>		
	m.	k.	ogół.	m.	k.	ogół.
	h.	f.	total	h.	f.	total
Do 5 lat <i>A 5 ans</i>	71	53	124	87	60	147
6—10	5	6	11	8	9	17
11—15	2	7	9	3	7	10
16—20	11	6	17	14	9	23
21—30	31	31	62	50	38	88
31—40	27	32	59	41	44	85
41—50	41	22	63	46	28	74
51—60	58	46	104	66	49	115
61—70	64	56	120	71	57	128
Ponad 70 <i>Au dessus de</i>	74	85	159	77	87	164
Wiek nieznanymi <i>Age inconnu</i>	—	—	—	—	—	—
Ogółem <i>Total</i>	385	344	728	463	388	851

4. Ubezpieczalnia Społeczna
Assurance sociale

	W początku kwartału <i>Au commencement du trimestre</i>	W końcu kwartału <i>A la fin du trimestre</i>	+
	Ilość ubezpieczonych <i>Nombre des assurés</i>	63 500	
Niezdolnych do pracy <i>Assurés incapables de travailler</i>	920		brak danych

5. Zmiany miejsca zamieszkania — *Changements de domicile*a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania — *Déménagements hors de la ville de Poznań*1. Ilość i stan cywilny przeprowadzających się
Nombre et état de civil des personnes qui ont déménagé

	Ogółem Total			Stan cywilny — <i>Etat civil</i>									
	m. h	k. f	razem — ensemble	Mężczyzn <i>des hommes</i>					Kobiet <i>des femmes</i>				
				kawalerowie <i>célibataires</i>	żonaty <i>marités</i>	wdowcy <i>veufs</i>	rozwiędz. <i>divorcés</i>	panny <i>filles</i>	mężatki <i>maritées</i>	wdowcy <i>veuves</i>	rozwiędz. <i>divorcées</i>		
Przyływ <i>Affluence</i>	1762	1548	3310	1160	578	22	2	854	577	101	16		
Odpyw <i>Ecoulement</i>	1373	1467	2840	880	459	24	10	974	435	52	6		
Różnica <i>Différence</i>	+389	+81	+470	+280	+119	-2	-8	-120	+142	+49	+10		

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki
(Dokąd wzgl. skąd?)*Lieu de déménagement et d'emménagement*
(Où resp. d'où)

	Woj. Poznańskie <i>Dép. de Poznań</i>	W. Pomorskie i G. Śląsk <i>Dép. de Pomorze et la Haute Silésie</i>	Warszawa miasto <i>Ville de Varsovie</i>	Woj. centralne i wschod. <i>Dép. du centre et de l'est</i>	Woj. poł. i Śl. Cieszyński <i>Dép. du sud et Silésie de Cieszyn</i>	Za granicą <i>L'étranger</i>	Wędrowni i podróż <i>Migration et voyage</i>	Niewiadomo <i>Inconnu</i>
Przyływ — <i>Affluence</i>	1781	598	268	334	302	27	—	—
Odpyw — <i>Ecoulement</i>	1360	456	260	252	429	83	—	—
Różnica <i>Différence</i>	+421	+142	+8	+82	-127	-56	—	—

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania — *Déménagements à l'intérieur de la ville de Poznań*1. Przeprowadzki według dzielnic miasta — *Déménagements d'après les quartiers de la ville*

Przeprowadzono się <i>Nombre des personnes qui ont déménagé</i>	na lub do — à															
	Prawy brzeg <i>Warty</i>	Centrum	Wildę	Jeżyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Głównę	Komandorię	Rataje	Starołękę Małą	Dębiec	Winiary	Naramowice dwór i Osiedla	Sołacz-dwór	Golecin	Ogółem Total
Z de prawego brzegu Warty	230	152	41	28	22	36	43	8	5	1	16	24	—	—	2	608
„ Centrum	168	2331	334	517	303	158	116	18	25	5	45	89	—	—	5	4114
„ Wildy	31	366	813	117	106	140	35	—	19	4	79	19	—	—	6	1735
„ Jeżyce i Sołacza	29	386	167	998	240	189	34	1	12	—	30	53	—	—	11	2150
„ św. Łazarza	29	245	93	173	637	210	11	5	4	10	19	47	—	—	1	1484
„ Górczyna	21	105	53	93	172	583	7	—	—	—	8	19	—	—	4	1065
„ Głównej	53	60	23	24	12	17	314	6	1	4	7	20	—	—	1	542
„ Komandorii	12	12	5	9	—	11	5	26	—	—	2	3	—	—	—	85
„ Rataj	5	20	7	9	2	13	1	5	30	4	—	—	—	—	—	96
„ Starołęki Małej	4	13	15	13	4	—	10	—	4	85	—	—	—	—	—	148
„ Dębca	4	26	46	10	17	35	1	—	6	7	158	6	—	—	—	316
„ Winiar	13	62	32	84	20	55	19	1	—	—	13	237	2	—	—	538
„ Naramowice dworu i Osiedla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
„ Sołacz-dwór	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
„ Golecina	—	2	3	21	3	1	—	—	—	—	3	7	—	—	23	64
Ogółem — Total	599	3781	1632	2097	1538	1448	596	70	106	121	380	527	2	—	53	12950

3. Wyznanie przeprowadzających się
Culte des personnes qui ont déménagé

	rz. kat. <i>cath-romain</i>		ewang. <i>évangélique</i>		mojż. <i>mosaïque</i>		inni i niez. <i>autre et inconnu</i>		Ogółem Total
	1	2	1	2	1	2	1	2	
Przyływ — <i>Affluence</i>	3171	17	61	3	72	7	6	—	3310
Odpyw — <i>Ecoulement</i>	2703	65	90	13	37	5	10	—	2840
Różnica — <i>Différence</i>	+468	-48	-29	-10	+35	+2	-4	—	+470

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób przeprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się z zagranicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się
Profession des personnes qui ont déménagé

	Przyływ <i>Affluence</i>	Odpyw <i>Ecoulement</i>	Różnica <i>Différence</i>
I. Mężczyźni — <i>Hommes</i>			
1. Samodz. przemysłowcy, handlowcy i rolnicy — <i>Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants</i>	28	42	-14
2. Urzędnicy prywatni — <i>Employés</i>	223	247	-24
3. Rzemieślnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	557	376	+181
4. Robotnicy i t. p. — <i>Ouvriers etc.</i>	220	108	+112
5. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	44	50	-6
6. Urzędnicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>	150	144	+6
7. Wojskowi — <i>Militaires</i>	39	42	-3
8. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	50	31	+19
9. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	451	333	+118
Ogółem — Total	1762	1373	+389
II. Kobiety — <i>Femmes</i>			
1. Robotnice i t. p. — <i>Ouvrières etc.</i>	41	26	+15
2. Służące — <i>Domesibues</i>	83	341	-258
3. Urzędniczki prywatne — <i>Employés</i>	112	136	-24
4. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	3	12	-9
5. Urzędniczki publiczne — <i>Fonctionnaires publiques</i>	22	17	+5
6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	110	100	+10
7. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	1177	835	+342
Ogółem — Total	1548	1467	+81

2. Stan cywilny przeprowadzających się. — *Etat civil des personnes qui ont déménagé*

Mężczyźni — <i>Hommes</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety — <i>Femmes</i>	Ogółem <i>Total</i>
Kawalerowie — <i>Célibataires</i>	3 254	Panny — <i>Filles</i>	4 232
Żonaci — <i>Mariés</i>	2 416	Mężatki — <i>Mariées</i>	2 318
Wdowcy — <i>Veufs</i>	118	Wdowy — <i>Veuves</i>	464
Rozwiedzeni — <i>Divorcés</i>	80	Rozwiedzone — <i>Divorcées</i>	68
Ogółem — <i>Total</i> .	5 868	Ogółem — <i>Total</i> .	7 082

3. Zajęcie przeprowadzających się. — *Profession des personnes qui ont déménagé*

Mężczyźni — <i>Hommes</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety — <i>Femmes</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Samodzielni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy — <i>Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants</i>	263	1. Robotnice i p. — <i>Ouvrières etc.</i>	480
2. Urzędnicy prywatni — <i>Employés</i>	290	2. Służące — <i>Domestiques</i>	1 257
3. Rzemieślnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	1 653	3. Urzędniczeki prywatne — <i>Fonctionnaires privées</i>	248
4. Robotnicy i p. — <i>Ouvriers etc.</i>	711	4. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	467
5. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i> .	615	5. Urzędniczeki publiczne — <i>Fonctionnaires publiques</i>	53
6. Urzędnicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i> . .	321	6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	190
7. Wojskowi — <i>Militaires</i>	77	7. Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession</i> <i>et professions inconnue</i>	4 387
8. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	61		
9. Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et</i> <i>professions inconnue</i>	1 877		
Ogółem — <i>Total</i> .	5 868	Ogółem — <i>Total</i> .	7 082

U w a g a: W poszczególnych miesiącach było:

w styczniu	1 105	przeprowadzek,	957	wyprowadzek,	4 318
w lutym	974	"	850	"	3 905
w marcu	1 231	"	1 033	"	4 727

6. Ruch ludności według dzielnic miasta. — *Mouvement de la population d'après les quartiers de la ville.*

Dzielnica <i>Quartier</i>	Małżeństwa miejskowe <i>Mariages</i> <i>parmi la</i> <i>population</i> <i>domiciliée</i>	Żywo urodzeni miejskowi <i>Nés vivants</i> <i>parmi la</i> <i>population</i> <i>domiciliée</i>	Zgony miejskowe <i>Décès parmi</i> <i>la population</i> <i>domiciliée</i>	Migracja <i>Migration</i>		Przyrost lub ubytek <i>Excédent ou diminution</i>		
				Przyptyw <i>Affluence</i>	Odptyw <i>Ecoulement</i>	Naturalny <i>de nais-</i> <i>sances</i>	Napływowy <i>d'im-</i> <i>migrés</i>	Ogółem <i>Total</i>
Poznań (ściślejszy)	446	837	614	821	582	+223	+239	+ 462
Główna	26	87	44	719	649	+ 43	+ 70	+ 113
Komandoria	2	6	2	92	97	+ 4	— 5	— 1
Rataje	4	8	6	125	116	+ 2	+ 9	+ 11
Starołęka Mała	2	23	9	168	167	+ 14	+ 1	+ 15
Dębiec	4	34	22	626	482	+ 12	+144	+ 156
Winiary	12	78	28	700	671	+ 50	+ 29	+ 79
Naramowice dwór i Osiedle .	—	2	1	3	9	+ 1	— 6	— 5
Sołacz dwór	—	—	—	—	3	—	— 3	— 3
Golecin	4	11	2	56	64	+ 9	— 8	+ 1
Razem — <i>Ensemble</i>	500	1 086	728	3 310	2 840	+358	+470	+ 828

7. Sąd pracy — *Tribunal du travail.*

Mies.	W początku miesiąca <i>Au commencement du mois</i>		Wpłynęło <i>Introduites</i>		Ogółem <i>Total</i>		Załatwiono <i>Terminées</i>		Pozostało do załatwienia <i>Restant à juger</i>	
	Cywilne ¹⁾	Inne ²⁾	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne
XI	282	6	101	10	383	16	125	9	258	7
XII	258	7	101	6	359	13	109	7	250	6
I	250	6	132	12	382	18	97	8	285	10
II	285	10	94	10	379	20	122	8	257	12
III	257	12	91	6	348	18	104	11	244	7

¹⁾ civiles ²⁾ autres

Przeгляд kwartalny za czas od 1 stycznia do 31 marca 1938 roku

U w a g a: Kwartał sprawozdawczy = a; kwartał poprzedni = b; pierwszy kwartał 1937 r. = c.

Małżeństw wszystkich zawarto w kwartale sprawozdawczym 505 (b: 802, c: 509). Urodzeń żywych wszystkich notowano 1300 (b: 1159, c: 1326); zgonów wszystkich 851 (b: 829, c: 937). W stosunku do kwartału poprzedniego liczba żywo urodzonych wzrosła o 12,16%, liczba zgonów o 2,36%. W stosunku do I kwartału 1937 spadła liczba żywo urodzonych o 2,00%, liczba zgonów o 9,17%.

Śmiertelność niemowląt wynosi 113, czyli 13,3% ogółu zgonów (b: 108 czyli 13,0%; c: 149 czyli 15,9%), u dzieci od 1—5 roku życia wynosi 34 (b: 32, c: 46).

Do najczęstszych przyczyn zgonów należą: choroby zakaźne (194), choroby serca (137), choroby raka (84), choroby dziecięce (64), zapalenie płuc (66). Na ogólną liczbę zgonów stanowią: choroby zakaźne w kwartale sprawozdawczym 22,8% (b: 19,9%; c: 19,2%); choroby serca 16,1% (b: 16,5%; c: 16,6%); choroby raka 9,9% (b: 8,6%; c: 6,4%); choroby dziecięce 7,5% (b: 6,7%; c: 3,3%); zapalenie płuc 7,7% (b: 6,5%; c: 11,7%).

Choroby zakaźne spowodowały 40 zgonów (b: 165; c: 180). W tym na płonicę, żarnicę, dławiec, błonicę, krztusiec zmarło 20 (b: 22; c: 31); na dur 1 (b: 4; c: 2); na czerwonkę — (b: —, c: —); na grypę 1 (b: 1; c: 9); na gruźlicę 154 (b: 108; c: 122); na inne choroby zakaźne 18 (b: 30; c: 11).

Nadwyżka urodzeń żywych nad zgonami wynosiła 449 (b: 330; c: 389).

Na 1000 mieszkańców przypada w stosunku rocznym małżeństw 7,6 (b: 11,9; c: 7,6); żywo urodzonych 19,5 (b: 17,2; c: 19,9); zgonów 12,7 (b: 12,3; c: 14,1). Uwzględniając tylko miejscowych przypada małżeństw 7,5 (b: 11,9; c: 7,6); żywo urodzonych 16,3 (b: 15,1; c: 17,5); zgonów 10,9 (b: 10,2; c: 11,8).

Żywo urodzonych pochodzenia ślubnego było 1150 (b: 1031; c: 1186); nieślubnego 150 t. j. 11,5% wszystkich noworodków żywych (b: 128, t. j. 11,0%; c: 140 t. j. 10,6%). Wśród matek niezamężnych było 36,0% służących, (b: 34,4%; c: 42,1%). Miejscowo przynależnych dzieci nieślubnych urodziło się 84 na ogółem 1086 żywo urodzonych, t. j. 7,7% (b: 88 na 1014 żywo urodzonych, t. j. 8,7%; c: 102 na 1167 żywo urodzonych, t. j. 9,0%).

Układ wyznaniowy:

Małżeństw katolickich zawarto 488 t. j. 96,6% (b: 776, t. j. 96,8%; c: 489 t. j. 96,1%), ewangelickich 4 (b: 10; c: 4), żydowskich 3 (b: 4; c: 3), oraz mieszanych i innych 10 (b: 12; c: 13). Urodzonych z rodziców katolickich żywych dzieci ślubnych było 1093, t. j. 95,0% (b: 1006 t. j. 97,6%, c: 1158, t. j. 97,6%); z rodziców ewangelickich 32, t. j. 2,8% (b: 13, t. j. 1,3%, c: 15 t. j. 1,3%), z rodziców wyznania mojżeszowego 11 (b: 7; c: 5); z małżeństw mieszanych i innych 14 (b: 5; c: 8). Na ogółem 150 (b: 128, c: 140) noworodków żywych pochodzenia nieślubnego było katolickich 144 (b: 124, c: 135), ewangelickich 3 (b: 4, c: 4); mojżeszowych 1 (b: —, c: 1); innych i nieznanych 2 (b: —, c: —).

Zmarło ogółem katolików 809 t. j. 95,1% (b: 790 t. j. 95,3%, c: 890 t. j. 95,5%); ewangelików 35 (b: 29, c: 34), mojżeszów 5 (b: 9, c: 10); innych i nieznanych 3 (b: 1, c: 3).

Przyrost wzgl. ubytek naturalny i wędrowny ludności:

Na 1000 mieszkańców danego wyznania w stosunku rocznym wykazują katolicy przyrostu naturalnego 6,6 (b: 5,2; c: 6,2); ewangelicy przyrostu nat. 0,0; (b: ubytku 8,5, c: ubytku 1,1); mojżeszowi przyrostu nat. 10,7, (b: ubytku 3,5; c: ubytku 1,8).

Ruch wędrowny wykazywał nadwyżkę przyływu 470 (b: 863; c: 858), czyli w stosunku rocznym na 1000 mieszkańców 7,0% (b: 12,8; c: 12,9%). Z dzielnic miasta niewykazują przyrostu napływowego w kwartale sprawozdawczym Sołacz dwór, Gołęcin, Komandoria i Naramowice dom.

Ogólny przyrost ludn. w stosunku rocznym na 1000 mieszk. wynosi 12,4 (b: 17,7; c: 18,8); przyrost naturalny 5,3 (b: 4,8; c: 6,9).

Wskaźniki drożyzniane według dziennego schematu Głównego Urzędu Statystycznego:

W ciągu kwartału sprawozdawczego koszty dziennie wyżywienia rodziny robotniczej spadły w styczniu o 4,04%, w lutym wzrosły o 1,26%, w marcu spadły o 5,68%. W kwartale I/38 wynosiły 2,38—2,41—2,27 zł. W kw. IV/37 koszty dzienne wahały się od 2,51—2,48 zł. W porównawczym kw. I/37 kształtowały się na poziomie 2,48—2,51 zł. Koszty potrzeb innych, jak mieszkanie, opał, ubranie, rozrywki i t. p., pozostały w kwartale pierwszym bez zmiany. W stos. do kw. IV/37 kosztą pozostały bez zmiany. W stos. do kw. I/37 mniejsze o 0,33%.

Ceny detaliczne artykułów pierwszej potrzeby:

Cena chleba żytn. i pct. przemiału mąki do wypieku regulowane były w drodze urzędowej. W kw. I/38 ustalono przemiał na 65% a cenę na 32 gr za 1 kg, w kw. IV/37 z przemiału 65% na 33 gr, a w grudniu przez 3 tygodnie na 32 gr. W porównawczym kw. I/37 cena wynosiła w styczniu 34 gr, w lutym 37 gr, a w marcu 38 gr, z przemiału 65%. **Cena jaj** wynosiła w kw. sprawozdawczym 14—7 gr. W kw. IV/37 kształtowała się od 10—12 gr. W kw. I/37 r. 12—9 gr. **Cena mięsa wieprz.** wykazywała tendencję zniżkową z 1,40 zł na 1,30 zł za 1 kg. W kw. IV/37 1,70—1,40 zł. W kw. I/37 1,45—1,60 zł. **Cena słońiny** spadła z 1,65 zł na 1,50 zł za 1 kg. W kw. IV/37 1,90—1,70 zł. W kw. I/37 1,65—1,70 zł. **Cena smalcu** obniżyła się z 2,25 zł — 2,00 za 1 kg. W kw. IV/37 2,40 zł. W kw. I/37 2,40 zł. Cena soli, cukru — bez zmian.

Taryfa zarobków robotniczych:

Płace godzinowe w przemyśle i handlu oraz w metalurgii w stosunku do r. 1934 uzyskiwały w październiku ub. r. podwyżkę w wysokości 8%. Płace w przemyśle budowlanym uległy w maju 1936 r. zwwyżce. Robotnicy otrzymują obecnie na godzinę — 0,50 zł (poprzednio 0,45). Rzemieślnicy — 0,98 zł (poprzednio 0,90). Płace robotników miejskich podwyższono o 8% — w listopadzie ub. r. pracownikom fizycznym zatrudnionym w zakładach Światła i Wody, a od 1. XII. ub. r. pracownikom fizycznym zatrudnionym w administracji miejskiej.

Ruch budowlany:

W kw. I/38 — 1) rozpoczęto budowę 57 budynków nowych i 13 przebudówek (w kw. IV/37 — 143 i 11; w kw. I/37 68 i 3); 2) ukończono budowę 108 budynków nowych i 19 przebudówek (w kw. IV/37 — 135 i 7; w kw. I/37 — 110 i 9); 3) powstało mieszkań nowych 289 (w kw. IV/37 — 574; w kw. I/37 — 339).

Działalność przedsiębiorstw miejskich:

W kw. IV/37 Gazownia Miejska wyprodukowała 5 157 960 m³ gazu czyli 19,3 m³ na 1 mieszkańca (w kw. IV/37 — 19,4 m³ na 1 mieszk.; w kw. I/37 — 19,1 m³ na 1 mieszk.). Elektrownia Miejska wyprodukowała energii elektrycznej 9 802 904 kwh czyli 36,7 kwh na 1 mieszkańca (w kw. IV/37 — 37,5 na 1 mieszk.; w kw. I/37 — 34,3 kwh na 1 mieszk.). Wodociągi Miejskie dostarczyły miastu 1 553 706 m³ wody czyli 5,8 m³ na 1 mieszkańca (w kw. IV/37 — 6,2 m³ na 1 mieszk.; w kw. I/37 — 5,4 m³ na 1 mieszk.).

Mgr Stanisław Waszak